

KNUD ERIK ANDERSEN

ANSGAR

på mission blandt vikinger

VEJLEDNING OG OPGAVER

Knud Erik Andersen:

Ansgar på mission blandt vikinger. Vejledning og opgaver

Serie: Tro møder tro

© Haase & Søns Forlag 2012

Forlagsredaktion: Mette Viking

Forsideillustration: Frank Madsen

Produktion: HaaseSats

1. udgave 2012

ISBN 97-887-559-5031-3

I serien foreligger også:

Ansgar på mission blandt vikinger

Paulus og de første kristne

Paulus og de første kristne. Vejledning og opgaver

Flere titler er under udarbejdelse

Til læreren

Tanken bag serien *Tro møder tro* er, at religion er en levende størrelse, der opstår og ændrer sig i mødet mellem forskellige opfattelser eller tolkninger af en religion.

I denne proces ser vi ofte, at der optræder skikkelser, der markerer sig og går foran. Tager et opgør med det bestående. Således som det er sket med Paulus, Ansgar og Luther.

Bøgerne i serien er tænkt som en mulighed for fordybelse i CKF-området: »Kristendommens og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng«. Ud over dette kundskabsområde inddrager undervisningsmaterialet også dele af kundskabsområderne »Livsfilosofi og etik« samt »Bibelske fortællinger«.

Til materialet er knyttet opgaver af varierende indhold og sværhedsgrad. De første opgaver til hvert kapitel er forståelsesspørgsmål. Herefter følger et eller flere perspektiverende spørgsmål under overskriften 'Tænk videre'.

Målet med at arbejde med *Ansgar på mission blandt vikinger* er, at eleverne gennem arbejdet med bogen får mulighed for at få:

- viden om det tros- og kulturmøde, der fandt sted, da kristendommen kom til Danmark og mødte asatroen,
- viden om Ansgars rolle og betydning i forsøget på at bringe kristendommen til Danmark,
- viden om, hvordan og hvornår kristendommen nåede fra Palæstina og Rom nordpå til Danmark,
- viden om forskelle mellem asato og kristendom,
- viden om hvorfor Kristus-skikkelsen skiftede 'udseende' i løbet af vikingetiden: Fra at være en stærk krigerkonge og til at blive den lidende Kristus,
- kendskab til hvad striden mellem kirken og kongemagten handlede om i middelalderen,

-
- kendskab til kirkens organisering og klostrenes betydning i middelalderen,
  - kendskab til korstogene og de forskellige syn, der er på historien herom,
  - kendskab til hvad Jan Hus og Martin Luther havde imod den katolske lære,
  - forståelse for, at alle religioner ikke kan have samme betydning for alle mennesker,
  - respekt og forståelse for, at mennesker skal have lov til at tro eller ikke tro, hvad de vil.

Nyttige web-adresser

www.kongernesjelling.dk

Bl.a. om kongeslægten fra Gorm den Gamle til Margrethe den II, Danmarks dåbsattest, skibssætninger m.m.

www.ribesvikinger.dk

Museet Ribes Vikinger

www.vikingeborg.dk

Vikingeborgen Trelleborg

www.vikingskibsmuseet.dk

Vikingemuseet i Roskilde

Opgaver

Tidslinje (side 5)

Se på tidslinjen side 5 og besvar følgende:

1. Hvor gammel (cirka) var Jesus, da han blev korsfæstet?
2. Hvor mange år (cirka) gik der fra Jesus blev født og til kristendommen nåede til Danmark?
3. Hvor gammel blev Ansgar?

Hvorfor skal vi vide noget om Ansgar? (side 6-7)

4. Hvilken religion havde man i Danmark før kristendommen?
5. I hvilken historisk periode kom Ansgar til Danmark? Sæt x:
  - Stenalderen
  - Jernalderen
  - Bronzealderen
  - Vikingetiden
  - Middelalderen
6. Hvad var det for en tro, Ansgar bragte til Danmark? Sæt x:
  - Islam
  - Buddhisme
  - Kristendom
  - Jødedom

Tænk videre:

7. Hvilke gode og mindre gode ting kan der ske, når mennesker med forskellig tro møder hinanden?
8. Hvad har det betydet, at der er kommet mennesker med andre religioner til Danmark?

De første kristne missionærer (side 8-15)

9. I hvilken bog står Missionsbefalingen?
10. Forklar med dine egne ord, hvad en missionær er.
11. Hvor i verden er der i dag danske missionærer? Brug kortet eller gå på nettet og nævn mindst tre lande.
12. Hvorfor mente jøderne, at historierne om Jesus var usande?
13. Forklar med dine egne ord, hvad en 'martyr' er.
14. Hvorfor blev martyrerne slået ihjel?
15. Hvilken vigtig begivenhed fandt sted i 380?

Tænk videre:

16. Hvorfor bliver folk i nogle lande forfulgt for deres tro? Nævn nogle eksempler på folk rundt om i verden, der i dag bliver forfulgt på grund af deres tro. Diskuter, hvorfor de bliver forfulgt.
17. Er alle religioner lige accepterede i Danmark?

Kristendommen kommer til Danmark (side 16-25)

18. Hvornår kom de første kristne missionærer til Danmark?

Sæt x:

- I 200-tallet
- I 500-tallet
- I 700-tallet
- I 900-tallet

19. Hvorfor tog Ansgar til Norden for at missionere?
20. Hvorfor har Ansgar fået tilnavnet »Nordens Apostel«?
21. Hvad hed Danmarks første kristne konge?
22. Hvorfor mon den danske konge blev døbt? Troede han på Jesus, eller ...?

Tænk videre:

23. Hvorfor varede det 7-800 år, før kristendommen nåede til Danmark?
24. Hvad betyder dåben for kristne i dag?

Ansgar på mission blandt Nordens vikinger (side 26-37)

25. Hvad hed Nordens største by i vikingetiden?
26. Nævn de tre første kirker i Norden.
27. Hvorfor bestemte paven, at Ansgar skulle være ærkebiskop?
28. Hvorfor tror du, at nordboerne var imod kirkeklokker?
29. De første kirker i Danmark blev bygget af ...? Sæt x:
 Træ   Sten   Cement
30. Forklar med dine egne ord, hvad en helgen er.

Tænk videre:

31. Hvorfor var det smart at opføre de første kirker på gamle helligsteder?
32. Undersøg, om kirken der, hvor du bor, er bygget på et gammelt helligsted? (Spørg evt. præsten.)

Harald Blåtand og Danmarks dåbsattest (side 38-43)

33. En runesten i Jelling kaldes »danernes dåbsattest«. Hvad står der på stenen? Du kan fx hente hjælp på www.fortidensjelling.dk
34. Hvorfor tror du, at man kalder stenen for Danmarks dåbsattest?
35. Hvorfor havde Harald interesse i, at Danmark blev et kristent land?
36. Hvordan bliver man kristen?
37. Hvad vil det sige at bære »jernbyrd«?

Tænk videre:

38. Skriv dit eget navn med runer. Du kan nemt gøre det ved at gå ind på www.fortidensjelling.dk og bruge startside - øverste linje. Klik på: »Skriv dit navn med runer«.
39. Hvorfor tror du, at 'gudsdomme' blev afskaffet med kristendommen?
40. Er der grund til at være kritisk over for den gamle fortælling om munken Poppo? Hvis ja - hvorfor?

Nordens Jesus – fra krigerkonge til den lidende Kristus (side 44-61)

41. Hvor mange år varede overgangen fra asatro til kristendom i Danmark? Sæt x:

- 10 år
- 50 år
- 100 år
- Flere hundrede år

42. Hvornår blev kristendommen Islands religion?

43. Nævn navnene på nogle nordiske guder, hvis navne indgår i enten bynavne eller ugedagenes navne.

44. Læs om Forn Sidr på www.fornsidr.dk og sæt så x ved det rigtige svar.

Forn Sidrs medlemsblad hedder:

- Ulven
- Vølven
- Knuden

45. Hvad betød det for en viking at blive dømt ude af fællesskabet?

46. Nævn nogle ligheder og nogle forskelle mellem nordisk religion og kristen tro.

47. Forklar med dine egne ord, hvad 'blodhævn' betyder.

48. Fra omkring år 1100 forsvandt billedet af Kristus som en krigerkonge. Hvilket billede kom der i stedet?

49. Hvorfor gav de gamle nordboere gaver til guderne?

Tænk videre:

50. Hvorfor måtte troen på Odin og Tor (og de andre nordiske guder) vige for troen på Jesus Kristus?

51. Hvorfor tror du, at nogle mennesker i dag vælger at tro på de gamle nordiske guder?

52. Nogle mennesker er bange for sorte katte på vejen. Giv andre eksempler på 'overtro'.

Kirken og magten – efter Ansgar (side 62-77)

53. I 1000-tallet var Danmark opdelt i otte bispesæder. Ét af disse bispesæder lå i Thy i Nordvestjylland. Hvad hed det?
54. I 1100-tallet var Skåne en del af Danmark. Her blev Nordens første biskop indsat i 1104 i Lund. Hvad hed han?
55. De første fire ærkebiskopper i Danmark hed – sæt x:
☐ Asser	☐ Niels
☐ Jens	☐ Eskil
☐ Absalon	☐ Andreas
56. Hvilken interesse havde kirken og kongen i at arbejde sammen i middelalderen?
57. Hvordan blev tiende-indtægten delt mellem præsten, biskoppen og kirken?
58. Lav en tegning, der viser, hvorledes Dannebrog – efter et gammelt sagn – blev danskernes flag.
59. Forklar med dine egne ord, hvad 'aflad' gik ud på.
60. Hvorfor mente Martin Luther, at handel med aflad skulle afskaffes?
61. Undersøg billedet fra Torslunde kirke side 77. Det viser nogle typiske ting ved en luthersk gudstjeneste. Hvilke typiske ting ser du?
62. Forklar med dine egne ord, hvad et korstog er.
63. Forklar med dine egne ord, hvad 'reformationen' betyder.

Tænk videre:

64. Over alt i Danmark har der været klostre. Brug biblioteket eller nettet og find ud af, om der ligger et kloster i nærheden af, hvor du bor. Skriv navnet på klosteret og fortæl, hvad du kan finde ud af – hvem boede der, hvad lavede de folk, der boede der osv.
65. Historiske kilder i Vesteuropa og Mellemøsten fortæller ikke det samme om korstogene. De synes næsten at se på korstogene med forskellige 'briller'. Hvorfor er det sådan?

Kan den ene religion ikke være lige så god som den anden? (side 78-81)

66. Hvad siger Grundloven om religionsfrihed?

Tænk videre:

67. Kan man sige om en religion, at den er 'god' eller 'dårlig'?

68. Tale-boblerne side 80 viser to forskellige holdninger til fremmede. Hvilken holdning kan du bedst lide – og hvorfor kan du det?